

Bok och film, boktips
2024-04-30

Bok och film

Boktips
Tema: Rymden

Datum: 2024-04-30

Lista sammanställd av fokusbibliotekarie Ida Ross Vallastadens skola

Kontaktperson: Sanjin Pejkovic och Katarina Larson

Kulturförvaltningen, Konst och kultur

sanjin.pejkovic@vgregion.se

katarina.larson@vgregion.se

Boktips

Tema: Rymden

Lista sammanställd av fokusbibliotekarie Ida Ross Vallastadens skola Linköping, för den anpassade grundskola.

Listan visar både skönlitteratur och faktaböcker som delats in i fyra olika nivåer utifrån bokens text:

- Textlös
- Lättare text
- Lagom text
- Mer text/mer avancerat

ista sammanställd av fokusbibliotekarie Ida Ross Vallastadens skola Linköping, för anpassad grundskola.

Fyra boktitlar, fysiskt paket, fyra nivåer

Textlöst, enstaka ord/meningar

som rymden, astronaut, månen, rymdraket.

Armstrong: den första musen på månen, Torben Kuhlmann Hcf (6-9 år) Lilla piratförlaget

Varje natt tittar en mus genom ett teleskop på månen. Musen skrev ner allt han såg. Den lilla musen berättade om sina upptäckter om månen för andra möss som inte förstod det hela. De andra mössen trodde månen var en stor ost på himlen. Den lilla musen fick ett brev från någon som förstod. Musen reser därför iväg för att träffa brevskrivaren. Den okända brevskrivaren var en äldre grå mus som ville berätta för musen om mössens flyghistoria. När musen får höra om andra möss som tidigare har flugit. Då bestämmer sig musen för att han ska bli den första musen på månen. Musen läser på universitetet för att lära sig mera och bygger sig en rymddräkt. Sedan börjar han bygga en rymdkapsel.

Efter ett misslyckat försök där hans ritningar och raket tar eld, pratar musen med sin vän den äldre musen. Musen bygger en ny raket med nytt material utan att bli upptäckt av människorna. Raketen fungerar och musen ger sig av på en rymdresa till månen. Musen stannar till på månen och undersöker den innan han reser tillbaka till jorden igen. När musen landar med en röd fallskärm på jorden möts han av de andra mössen som väntat på honom. De andra mössen firar hans återkomst och att musen varit på månen. Människorna hittade musens ritning och den 21 juli, år 1969 satte den första människan sin fot på månen. Där fanns en flagga som den lilla musen hade placerat på månen. Både musen och människan kallades för Armstrong.

Lättare text

rymden, stjärnor, planeter

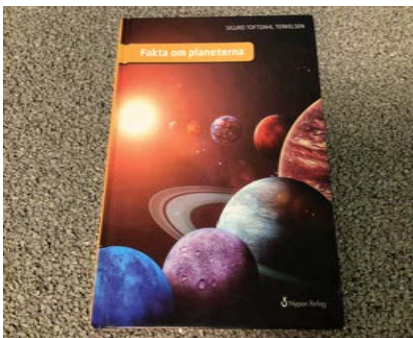

Fakta om världen: Stjärnor och planeter, Sarah Snashall faktabok (6-9 år) år 2022 Tukan förlag

En lättläst faktabok om stjärnor, solsystemet, skillnaden mellan natt och dag, månen och dess olika faser, månlandningar, planeten Venus, den röda planeten Mars och de stora planeterna Jupiter och Saturnus. Vidare innehåller texten fakta om kometer, stjärnfall, galaxer, färger och mönster i rymden, stjärntecken och stjärnskådning.

Lagom text

rymden, planeter

Fakta om planeterna, Sigurd Toftdahl Terkelsen, översättning och bearbetning av Tomas Dömstedt, faktabok (9-12 år) Nypon förlag

En faktabok som beskriver vad en planet är, vad stjärnor består av och månar som cirkulerar runt planeter. Boken beskriver vad ett solsystem är, vårt solsystem och andra solsystem. Hur började allting i rymden? Vi får veta mer fakta om planeterna i vårt solsystem: Merkurius, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus, Neptunus. Vi får veta lite mer fakta om Pluto som en dvärgplanet och resor i rymden.

Mer text/mer avancerad

rymden, stjärnor, planeter

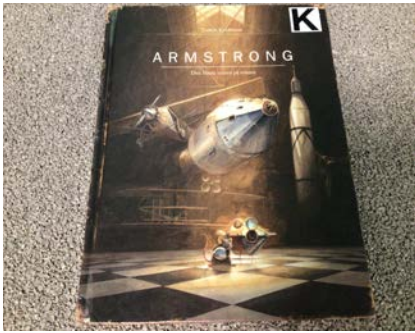
Rymden, Torsten Bengtsson, illustrationer av Per-Anders Nilsson och Åsa Carlsson (9-12 år) år 2020 Nypon förlag

I boken förklaras begrepp som stjärnor, planeter, månar, teleskop, rymdstation, atmosfär, tyngdlös, docka, galax, Big bang, solsystem, Tellus, stoft, gaser, gravitation, mikroskop, ljusår, astronaut, kosmonaut, taikonaut och rymdsond. Vi får veta hur det går till vid dockning till en rymdstation i rymden. Hur det känns att vara tyngdlös i en rymdfarkost. Boken innehåller fakta om vintergatan, andra galaxer, kända astronomer, jorden, solen, solsystemet och planeterna, månen, avståndet i rymden, svarta hål, människan i rymden och framtida rymdresor. Frågan ställs om det finns liv i rymden någon annanstans i rymden.

Textlöst och enstaka ord/meningar

rymden, rymdraket, astronaut, månen

Facklitteratur

**Armstrong: Den första musen på månen, Torben Kuhlmann Hef
(6-9 år) Lilla piratförlaget**

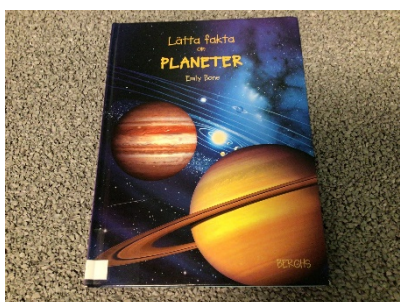
Varje natt tittar en mus genom ett teleskop på månen. Musen skrev ner allt han såg. Den lilla musen berättade om sina upptäckter om månen för de andra mössen som inte förstod det hela. De andra mössen trodde månen var en stor ost på himlen. Den lilla musen fick ett brev från någon som förstod. Musen reser därför iväg för att träffa brevskrivaren. Den okända brevskrivaren var en äldre grå mus som ville berätta för musen om mössens flyghistoria. Musen får höra om andra möss som tidigare har flugit. Då bestämmer sig musen för att han ska bli den första musen på månen. Musen läser på universitetet för att lära sig mera och bygger sig en rymddräkt. Sedan börjar han bygga en rymdkapsel.

Efter ett misslyckat försök där hans ritningar och raket tar eld, pratar musen med sin vän den äldre musen. Musen bygger en ny raket med nytt material utan att bli upptäckt av människorna. Raketen fungerar och musen ger sig av på en rymdresa till månen. Musen stannar till på månen och undersöker den innan han reser tillbaka till jorden igen. När musen landar med en röd fallskärm på jorden möts han av de andra mössen som väntat på honom. De andra mössen firar hans återkomst och att musen har varit på månen. Människorna hittade musens ritning och den 21 juli, år 1969, satte den första människan sin fot på månen. Där fanns en flagga som den lilla musen hade placerat på månen. Både musen och människan kallades för Armstrong.

Lätt text

rymden, stjärnor, planeter, astronauter, rymdraketer, rymdvarelser

Facklitteratur

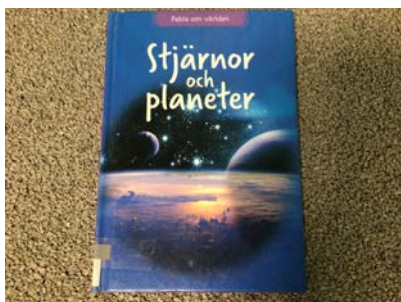
Lätta fakta om planeter, Emily Bone, illustrationer av Terry Pastor, Tim Haggerty, översättning av Linda Pelenius (6-9 år) år 2019 Lätta fakta Bergs

Lätt faktabok om planeterna i vårt solsystem i rymden. Jorden är en av åtta planeter som cirkulerar runt solen tillsammans i solsystemet. I boken får vi veta fakta om solsystemet, hur det bildades för flera miljarder år sedan, solen, månen och planeterna i vårt solsystem. Vi får veta fakta om planeterna Merkurius, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus och Neptunus.

Minifakta om resor i rymden, Troels Gollander, översättning av Tomas Dömstedt år 2017 lättläst faktabok Nypon förlag

Lättläst faktabok om jordklotet i Universum. Boken handlar om rymdhistoria från år 1957 när hunden Lajka skickades upp från Ryssland till rymden. Lajka var den första levande varelsen. År 1961 åkte den första människan upp i rymden. Astronauten hette Jurij Gagarin och var från Sovjet. Den första månlandningen var år 1969 med raketerna Apollo 11 från USA. Den första människan som gick på månen hette Neil Armstrong. I boken kan vi läsa om planeten Mars. USA har skickat två mindre bilar till planeten Mars i en raket som tar bilder som skickas till jorden.

**Fakta om världen: Stjärnor och planeter, Sarah Snashall
faktabok (6-9 år) år 2022 Tukan förlag**

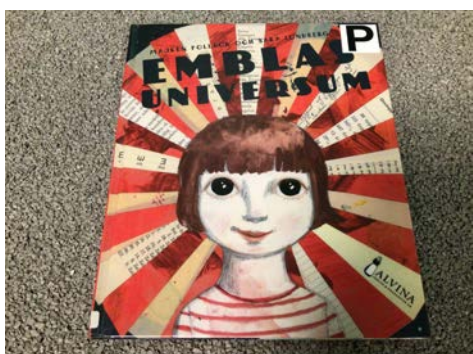
En lättläst faktabok om stjärnor, solsystemet, skillnaden mellan natt och dag, månen och dess olika faser, månlandningar, planeten Venus, den röda planeten Mars och de stora planeterna Jupiter och Saturnus. Vidare innehåller boken fakta om kometer, stjärnfall, galaxer, färger och mönster i rymden, stjärntecken och stjärnskådning.

**Lätta fakta om sol, måne och stjärnor, Stephanie Turnbull,
illustrationer av Kuo Kang Chen och Uwe Mayer, översättning av
Bodil Svensson faktabok (6-9 år) år 2009 Lätta fakta Bergs**

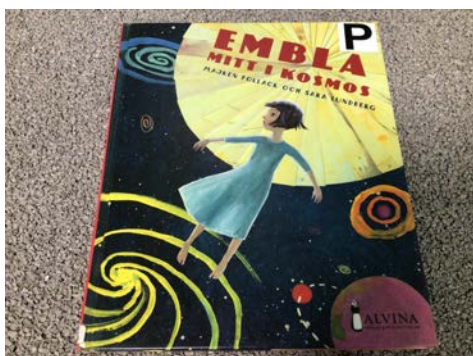
En lättläst faktabok om rymden, solen, månen, jorden, planeterna i vårt solsystem, solförmörkelse, astronauter, stjärnor, stjärnbilder, stjärnfall och teleskop i rymden. Boken ger allmänna kunskaper om rymden i stort och lite mer fakta om solen, månen och stjärnorna.

Skönlitteratur

Emblas universum, Majken Pollack, illustratör Sara Lundberg, bilderbok, (3-6 år) år 2011, Alvina förlag

Embla bygger en rymdraket hemma med stolar och lådor. Hennes lillasyster Anna vill också vara med. Embla och Anna blir osams när Embla inte vill att Anna ska vara med. Då kommer syskonens mamma och säger att alla får vara med och leka precis som på dagis. Embla säger att hon inte är på dagis utan i rymden. Hennes mamma säger att Anna kan väl vara en liten galax i hennes rymd. Embla säger att Anna ryms inte i Emblas universum. Embla säger att hon är astronauten, raketerna, stjärnor, planeter, universum och hela rymden. Hennes mamma och Anna förstår att Embla vill vara ensam och går i väg. Embla saknar plötsligt Anna och säger att hon kan få vara med och vara en oupptäckt stjärna i hennes universum. Embla tar med sig Anna i rymdraketerna och de ger sig i väg mot Vintergatan.

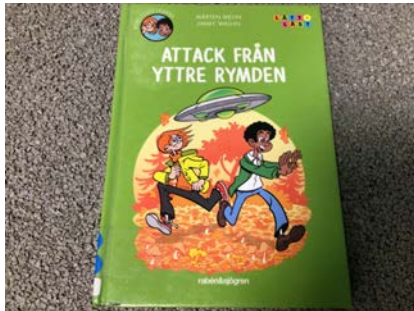

Embla mitt i kosmos, Majken Pollack, illustratör Sara Lundberg, bilderbok (3-6 år) år 2014, Alvina förlag och produktion AB

Det är kväll och Embla vill att hennes mamma ska läsa en saga till. När Embla ska sova kan hon inte somna och då ropar hon på sin mamma. Hon säger till sin mamma att tänk om hon är helt ensam. Hennes mamma svarar att Embla inte är ensam, hon har ju sin mamma i närheten.

Embla säger att när hon åkte buss var hon ensam eftersom ingen märkte henne. Det satt ändå några kompisar där och 15 personer till. Hennes mamma säger att Embla inte var ensam. Embla säger att när hon är i lekparken kan hon vara i den mittersta delen och att det ändå inte är någon som ser henne. Embla säger att hon är som en liten prick i kosmos. Embla får sova i mammas säng och känner efter en stund att sängen är som hela rymden.

Hon tycker inte att hennes mamma vare sig förstår eller lyssnar på henne. Embla känner sig ensam men hennes mamma kramar om henne. Hon säger att de hör ihop. Hennes mamma säger att när Embla föddes blev hon en egen person. Embla kan därför välja när hon vill vara ensam eller vara tillsammans. Äntligen blir Embla trött och vill lägga sig för att sova. Innan hon somnar mumlar hon till sin mamma att de två kommer ses i tankarna.

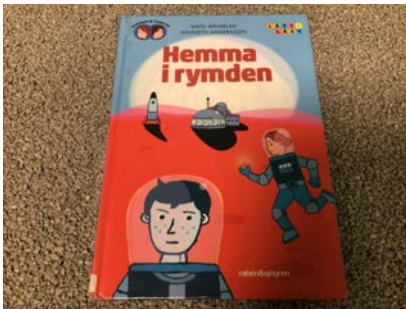

Attack från yttre rymden, Mårten Melin och Jimmy Wallin Hcf lättläst kapitelbok (6-9 år) år 2020 Rabén & Sjögren

Leo och Loretta är i skogen och plockar svamp när de ser något som faller ner från himlen framför dem. Det är en rymdvarelse som har trillat ned. Loretta säger att de får ta hem rymdvarelsen hem till sig så att den ska bli bra igen. Leo som hittat svampen i skogen plockar med sig dem först innan de går hem. De matar rymdvarelsen med svamp men hen verkar må sämre av det. När det har gått några dagar har rymdvarelsen satt sig vid tv:n och verkar må bättre. Rymdvarelsen gillar glass och säger plötsligt att han kan tala alla språk.

Rymdvarelsen som Loretta och Leo kallar för Blobba berättar att han hade fallit från sitt rymdskepp när han skulle laga något på utsidan. Blobba ringer hem till sina kompisar för att bli hämtad. Nästa dag landar ett rymdskepp mitt på dagen på en äng och det börjar samlas folk runt omkring. När Blobbas kompisar kommer ut från rymdskeppet hotar de människorna med att de ska bli förstenade och att de ska ta över jorden.

Det börjar med att rymdvarelserna förstenar en polis. Loretta och Leo springer in i svampskogen och plockar på sig massor med svamp. Loretta säger till Leo att springa hem med svampen och laga en svampsoppa. Medan Loretta tar sig till leksaksaffären och köper två stora vattenpistoler. Sedan fyller de vattenpistolerna med svampsoppa och springer runt och försöker sikta mot rymdvarelserna. Det fungerar och rymdvarelserna blir sjuka av svampsoppan. Blobba måste visa hur de människor som blivit förstenade kan förvandlas tillbaka. Rymdskeppet beger sig sedan från jorden.

**Hemma i rymden, Mats Wänblad och Kenneth Andersson Hef
lättläst kapitelbok (6-9 år) år 2018, Bokserien: Stjärnor och
planeter, Rabén & Sjögren**

Tvillingarna Castor och Polly landar med sin rymdraket på planeten Argo 7. De har följt med sin mamma Vesta på en rymdresa. De skulle hellre velat stanna kvar på jorden hos sin pappa. På planeten Argo 7 hälsar deras mamma Vesta på en man som heter Pluto Persson som lämnar mat och utrustning på rymdstationen. Tvillingarna litar inte på Pluto Persson. Argo 7 är den fjärde planet som Castor och Polly och deras mamma Vesta landat på. Deras mamma letar efter något liv på planeterna. Castor och Polly tror att vistelsen ska bli långtråkig.

Tvillingarna får i uppdrag av mamman att hämta mera grus från planeten. Då möter de en rymdvarelse som de försöker fånga in. Men i stället blir det att tvillingarna följer efter rymdvarelserna som visar dem hela sin familj som består av rymdvarelser. De vill berätta för sin mamma om upptäckten men förstår att rymdstyrelsen skulle kunna använda rymdvarelser som experiment. Därför visar de i stället en märklig sten som med en skåra med tecken på liv för deras mamma. Vesta blir glad och får fullt upp med att undersöka stenen i sitt laboratorium att hon inte märker av några rymdvarelser på planeten.

Språkomaten, Mats Wänblad och Kenneth Andersson, Hcf lättläst kapitelbok (6-9 år) år 2018 Rabén & Sjögren

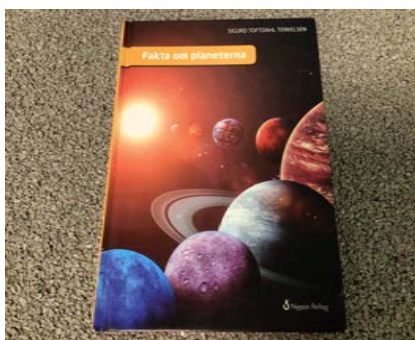
En dag när tvillingarna Castor och Polly äter frukost på planeten Argo 7 hör de sin mamma Vesta ropa förskräckt. Deras mamma Vesta har undersökt spår av liv på en massa stenar och gruskorn men någon har stökat till det. En del stenar har försvunnit och allt ligger i en enda röra. Vesta säger åt Castor och Polly att gå i väg och hämta mer stenar och grus på planeten. Castor visar Polly sin uppfinning språkomaten som de kan använda för att förstå vad rymdvarelserna säger.

Först fungerar inte språkomaten. Mamma Vestas kollega Pluto Persson dyker plötsligt upp och pratar med Castor och Polly. De vill inte avslöja sina nya vänner rymdvarelserna för Pluto. En av rymdvarelserna vill hämnas på Pluto och slänger en sten som hamnar på språkomaten. Då börjar språkomaten fungera och Polly får då veta anledningen till att stenarna flyttar på sig och hamnar huller om buller på nätterna. Polly håller sig vaken en natt för att undersöka om det stämmer.

Lagom text:

rymden, månen, planeter, rymdraketer, rymdvarelser

Facklitteratur

Fakta om planeterna, Sigurd Toftdahl Terkelsen, översättning och bearbetning av Tomas Dömstedt, faktabok (9-12 år) Nypon förlag

En faktabok som beskriver vad en planet är, vad stjärnor består av och månar som cirkulerar runt planeter. Boken beskriver vad ett solsystem är, vårt solsystem och andra solsystem. Hur började allting i rymden? Vi får veta mer fakta om planeterna i vårt solsystem: Merkurius, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus, Neptunus. Vi får veta lite mer fakta om Pluto som en dvärgplanet och resor i rymden.

Skönlitteratur

Rulle och Raketerna, Elvira Ashby och Karin Holmström Hcf bilderbok (3-6 år) år 2011 Hatten förlag

En morgon när Rulle vaknar står det en raket bredvid hans säng. Rulle tänker att han kanske kommer få åka till rymden i natt. Han smyger förbi sin mamma och pappa som sover i sitt sovrum. Han tar med sig lite russin och kliver in i raketerna. Raketerna kör i väg med Rulle. En humla har råkat följa med ett russinpaket och ser rädd och förvånad ut. Rulle tycker det är skönt att få med sig en kompis från jorden på den här resan. Raketerna landar på Rariporoxicus, Rulle och humlan stiger av på planeten. Där träffar de en robot. Rulle förstår inte vad roboten säger. Men de börjar åka kana ner för sanddynerna tillsammans med roboten och har väldigt roligt. När de inte orkar åka längre går Rulle och humlan in i raketerna igen. De vinkar adjö till roboten och raketerna åker tillbaka hem till jorden med Rulle och Humlan.

Landningen eller hur jorden blev räddad, Elvira Ashby och Micaela Favilla Hcf bilderbok (3-6 år) år 2018 Hatten förlag

Sent en kväll landar ett luftskepp från rymden. Det landar på taket på Lilla Luleågatan i Luleå. De två figurerna Laak och Jaak från planeten Laxor har skickats från rymden för att rädda jorden. De letar efter en utomjording som heter Naak som har en ondskefull plan. Naak vill ta över jorden. Laak och Jaak måste stoppa henne och jagar efter. Då händer något oväntat en flicka vaknar och tar upp Naak från sitt nattduksbord i sovrummet. Hon tror att det är en lus. Naak försöker använda sitt vapen och flickan släpper taget om Naak. Naak faller ner på bordet och svimmar. Laak och Jaak tar med sig Naak till sitt luftskepp och säger att jorden är räddad. Sedan lyfter luftskeppet och ger sig i väg från jorden till rymden.

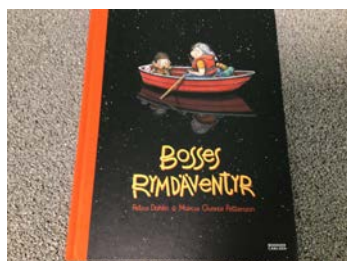

Sagan om den underbara familjen kanin och rymdskeppet, Jonna Björnstjerna Hcf (3-6 år) år 2020 Bonnier Carlsen

Den underbara familjen kanin är på utflykt till ett observatorium för att titta på stjärnorna. Då ser mamma kanin en fallande stjärna och säger att familjen kan önska sig något allihopa. Lillebror kanin önskar träffa rymdvarelser. De andra i familjen skrattar åt sin lillebror och säger det kan han inte önska sig. Lillebror skuttar därför iväg till andra sidan av utkiksberget och lägger sig för att spana på månen. Då händer det märkliga saker och ett rymdskepp tar med sig lillebror upp till sitt skepp. När lillebror vaknar verkar allt ha varit en dröm.

När de går hem genom skogen möter de flera skogsvårdare i skogen. Lillebror kanin tror inte att det är riktiga skogsvårdare och går därför tillbaka för att spana. Han ser att det är rymdvarelser som har klätt ut sig. Lillebror blir upptäckt av rymdvarelserna och tvingas följa med till ett jättestort rymdskepp. På rymdskeppet tas han till fånga och hamnar i en bur. Lillebror har sett att rymdvarelserna har stulit träd från Sagoskogen eftersom de inte har några träd kvar på sin planet.

Lillebror lyckas komma ut från buren där han är fångad genom att lura en av vakterna. Han möter rymdvarelsernas drottning som försöker hypnotisera honom fast det blir tvärtemot. Lillebror lyckas både rädda sig själv och träden från Sagoskogen. I utbyte ger han rymdvarelserna kottar, frön och ekollon, för att rymdvarelserna ska kunna odla sina egna träd på sin planet.

Bosse rymdäventyr, Petrus Dahlin och Marcus Gunnar Pettersson Hcf bilderbok (3-6 år) år 2015 Bonnier Carlsen

Det är ledigt för lov och Bosse ska bo hos sin mormor ett par dagar. Bosse vill helst stanna kvar inne i stan och leka med sina rymdleksaker och kramdjuret gosealien. Bosses mormor bor på landet och gillar natur och fiske. Mormor säger till Bosse att de kommer att få roligt tillsammans. Hon tar med Bosse på ett rymdäventyr i naturen. Mormor visar Bosse en kohage med kor. Sedan klättrar hon upp i ett träd där de kan se ända bort till rymden. De går iväg och fiskar en stund från mormors båt. Sedan övernattar de en natt i naturen. Naturen påminner om rymden på många sätt.

Innan jag fanns, Petrus Dahlin och Maria Nilsson Thore Hcf (3-6 år) år 2015 Bonnier Carlsen

Syskonen My och Py följer med morfar till hans stuga. My har varit i stugan för länge sedan när hon bara var tre år gammal. My har besökt morfar redan innan Py var född. Morfar förklarar att Py fanns inte ens i mammas

mage utan det var under en tid innan hon fanns. Py ställer därför frågan till storasyster My om vart hon egentligen fanns någonstans? My svarar att kanske var Py i rymden. Syskonen funderar på vad de kan ha varit. Kanske har de varit frön eller små bebisrymdfarare.

Py ställer andra frågor till My om rymden. Hon ställer frågor som hur lång en natt kan vara i rymden? Syskonen funderar på vad som händer när man dör. Kan det vara likadant fast tvärtom som innan man föds? De tänker på att morfar är gammal. Py bestämmer sig för att hon nog varit en stjärna i rymden.

På rymmen i rymden, Julia Donaldson och Axel Scheffler Hcf (3-6 år) år 2019 Alfabet

På en planet långt bort bodde en ung utomjordisk flicka som hette Charlotte. Hon tillhörde släkten Splöd. Alla som tillhörde släkten Splöd var röda. I närheten fanns en annan släkt Splå där alla var blå. Där fanns en ung utomjordisk pojke som hette Seth. Släkterna varnade ungdomarna i släkten att leka eller träffa någon från den andra släkten. Charlotte och Seth möttes i alla fall när de tröttnade på att vara i sina egna släkter. De lekte med varandra och hade kul ända tills farfar Splöd och mormor Splå avbröt dem. Farfar Splöd och farmor Splå tog med dem hem åt vart sitt håll. Charlotte och Seth fortsatte ändå träffas genom åren. När de växte upp ville de gifta sig med varandra. Men det ville inte släkten att de skulle göra.

Då bestämde sig Charlotte och Seth för att ge sig i väg i rymdraket i rymden. De rymde en natt när alla sov. Släkterna skyllde på varandra när de förstätt att de hade rymt. Båda släkterna Splöd och Splå satte sig i en gemensam rymdraket för att leta efter Charlotte och Seth. De stannade till på olika planeter för att leta men Charlotte och Seth var inte där. När släkterna hittade Charlotte och Seth på deras egen planet berättade de båda att de hade fått en bebis. Bebisen var lila och släkterna blev efter detta sams och började umgås med varandra.

Familjen Skurk går på museum, Anna Hansson och Jonas Olsson, Hcf lättläst kapitelbok (6-9 år) år 2018 Forlaget Conta

Familjen Skurk kommer från en annan planet i rymden och har landat på jorden med en rymdraket. De har bosatt sig på jorden och försöker göra samma aktiviteter som människorna på jorden. Familjen Skurk består av mamma och pappa Skurk, barnen Mozart och Flora och dinosaurien Rex. I den här boken går familjen Skurk på museum. Mozart och Flora vill inte visa för deras pappa att de tar med dinosaurien Rex till museet. De gömmer därför Rex i en dockvagn som de kör med till museet.

På museet finns det konstgjorda dinosaurier att kika på. Barnen ser plötsligt att Rex har gått in i utställningarna. Mozart ska precis fånga Rex när en av besökarna, en man kommer fram och vill klappa Rex. Besökaren undrar vad det kostar att klappa Rex. Flora säger att det kostar tio kronor och sedan sätter barnen upp en lapp i närheten av Rex. Detta ifall fler besökare vill klappa honom. Det blev populärt och Mozart, Flora och Rex gick till caféet och köpte bullar för pengarna. Pappa Skurk säger till sina barn att han har hört att man på dinosaurieutställningen kan få klappa en slags robot-dinosaurie. Mozart och Flora säger att de hellre går hem och städar lägenheten. Det har inte deras pappa något emot.

Familjen Skurk köper ett växthus, Anna Hansson och Jonas Olsson, Hcf lättläst kapitelbok (6-9 år) år 2016 Beta Pedagog AB

Familjen Skurk är en familj utomjordingar och deras familjemedlem, dinosaurien Rex som har bosatt sig på jorden. De försöker leva ett så normalt människoliv som möjligt. Men det är inte så lätt och det blir lite

knasigt när de ska försöka härma människornas aktiviteter. I den här boken vill mamma Skurk att familjen ska köpa sig ett växthus. Familjen Skurk tror att allt kan växa i ett växthus och vill odla chokladkakor, chips, byxor, teve och skor. De planterade till och med Rex för att han skulle bli större. Nästa morgon var i stort sett allt som de hade planterat uppätet. Rex hade då under natten ätit på chokladkakorna och chipsen.

**Den sista utposten, Cecilia Heikkilä, formgivare Lena Thunell,
Hcf bilderbok (3-6 år) år 2021 Bonnier Carlsen**

Berättelsen handlar om en björnunge och hans morfar. Morfar Björn visar ett gammalt vykort för björnungen där det står "Med hälsning från den sista utposten". Morfar Björn berättar att den sista utposten ligger på andra sidan havet mellan berg av is och djupa sjöar. Där bor det farliga vilda djur och sommaren doftar barr. Björnungen frågar sin morfar om de inte kan resa dit. Morfar Björn säger att ett tips är att titta efter polstjärnan i norr där stjärntecknet Lilla björn finns om de skulle råka tappa bort sig.

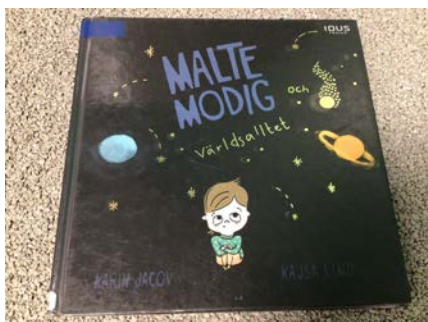
De ger sig av med båten M/S Vildpilen till sista utposten. Båtresan tar många dagar innan de kommer fram. När de är framme i hamnen frågar de en uttern som arbetar i en butik, var sista utposten kan ligga. Uttern svarar att den ligger nog i skogen bakom hans affär. De vandrar in i skogen och ångrar att de inte köpte med sig en björnspray. De vandrar en lång stund efter morfars karta. Då möter de en älg och flera andra vilda djur i skogen som vill visa dem vägen till den sista utposten. De hittar den sista utposten, ett fantastiskt landskap där de kan fånga fisk, leka med de vilda djuren och klättra i berg.

Morfar Björn säger till björnungen att han kommer stanna kvar på den sista utposten, vakta platsen och skriva brev till björnungen. Och att björnungen kan komma hit när han blivit lite större och gått ur skolan. Björnarna lägger sig ner för att vila på marken. De tittar upp mot himlen och ser stjärntecknen Stora och Lilla björn på stjärnhimlen.

Nalle Bruno reser till månen, Gunilla Ingves Hcf bilderbok (3-6 år) år 2018 Natur och Kultur

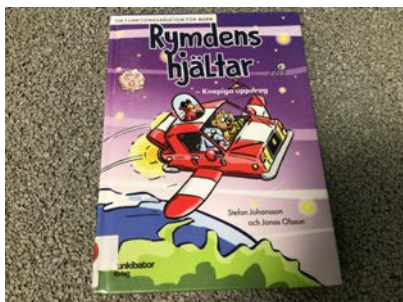
Nalle Bruno vill resa till månen med sina vänner hunden Majsan och katten Tom. Katten Tom säger att han har hört att det finns en blå rymdraket någonstans inne i skogen. Nästa dag går vännerna upp tidigt och fixar i ordning en packning med saker till en rymdresa. De tar bland annat med sig en månkarta. De hittar mycket riktigt en blå rymdraket i skogen. De tar på sig rymddräkter och spänner fast sin utflyktskorg så att den inte ska sväva omkring på resan. Nalle säger att de kommer att bli tyngdlösa i rymden. De ger sig i väg med rymdraket och åker till månen. De hittar stenar, kratrar och ser meteoriter när de har landat på månen. När de kommer tillbaka till jorden berättar de för sina andra vänner Lisa och Doris vad de har varit med om.

Malte Modig och världsalltet, Karin Jacov och Kajsa Lind Hcf (3-6 år) år 2019 Idus förlag

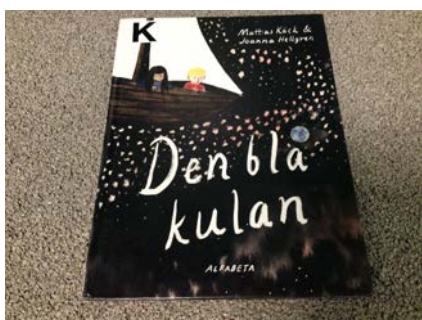
Malte Modig är väldigt rädd för många saker men samtidigt ofta modig. Han kan inte somna för att han tänker på rymden. Hans farfar hade berättat att många stjärnor som vi ser på himlen har slocknat men att det tar tid innan vi ser det. Detta eftersom det tar lång tid innan stjärnornas ljus når fram till oss. Malte har flera djupa filosofiska tankar om rymden som gör att han inte kan sova. Han tänker på hur stort rymden är? Vart tar det slut? Vad finns där rymden tar slut? Vad är ingenting? Malte känner sig både liten och oviktig i rymden. Malte pratar med sin vuxne kompis Kerstin om sina tankar om rymden.

Maltes pappa säger att Malte kanske varit ett frökorn som svävade omkring i rymden innan han blev en bebis på jorden. Kerstin och Malte pratar om döden och vad som händer då. Kerstin säger att det är lika för alla och att ingen vet hur det blir sedan. Hon säger att människorna hör samman med världssalltet på något sätt. Malte blir lite ledsen och vill inte att någon ska behöva dö. Kerstin visar honom en utkiksplats, ett observatorium där man kan kika på rymden. Malte tycker att rymden blir mer spännande och rolig att tänka på.

Rymdens hjältar- Knepiga uppdrag av Stefan Johansson och Jonas Olsson Hcf lättläst kapitelbok (3-6 år) år 2020 Funkibator

Elly, Billy och Pappy åker i en hiss och hamnar på en rymdcentral. De har rest genom berget Malibolos maskhål till central 382alfa. De sitter plötsligt i ett rymdskepp och ser asteroider, planeter och stjärnor. De ser ett annat rymdskepp som verkar ha fastnat och tappat kontakt med sin egen rymdflotta. Vännerna hjälper till genom att skapa bokstäverna SOS i rymden. Rymdflottan kommer och hjälper sitt rymdskepp. Vännerna får göra fler räddningsaktioner i rymden.

**Den blå kulan, Mattias Käck och Johanna Hellgren, Hcf
bilderbok (3-6 år) år 2021, Alfabeta**

En vårkväll flög huvudpersonen och hennes kompis Nalin med en båt upp till månen. De satte upp en flagga på månen och tittade på jordklotet som de kallade för den blå kulan. Jordklotet är blått för att haven är blå. De flyger vidare i rymden och ser stjärnor, galaxer av kristaller, kometer, meteorregn och soltornados. De flög så långt att de inte längre såg till den blå kulan. Det var fint i rymden men huvudpersonen började längta hem till sin familj. Nalin säger att hon är rädd att de har tappat bort jorden. Huvudpersonen och Nalin somnade en stund i båten och när de vaknade såg de trädtoppar under sig. De landade med båten i en gran. Huvudpersonen hittar en blå liten kula i sin ficka som säger att hon ska spara så länge hon kan. Berättelsen slutar med att de njuter av att springa på marken och andas av luften på jorden.

Mer text/mer avancerad

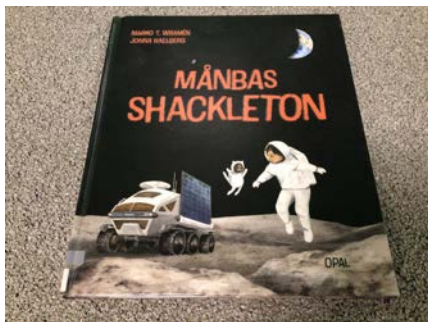
rymden, månen, norrsken, rymdraketer, rymdvarelser

Facklitteratur

**Rymden, Torsten Bengtsson, illustrationer av Per-Anders
Nilsson och Åsa Carlsson (9-12 år) år 2020 Nypon förlag**

I boken förklaras begrepp som stjärnor, planeter, månar, teleskop, rymdstation, atmosfär, tyngdlös, docka, galax, Big bang, solsystem, Tellus, stoft, gaser, gravitation, mikroskop, ljusår, astronaut, kosmonaut, taikonaut och rymdsond. Vi får veta hur det går till vid dockning till en rymdstation i rymden. Hur det känns att vara tyngdlös i en rymdfarkost. Boken innehåller fakta om vintergatan, andra galaxer, kända astronomer, jorden, solen, solsystemet och planeterna, månen, avståndet i rymden, svarta hål, människan i rymden och framtida rymdresor. Frågan ställs om om det finns liv i rymden någon annanstans i rymden.

Månbas Shackleton, Marko T. Wramén och Jonna Hallberg, illustratör Jonna Hallberg, Hcf bilderbok (3-6 år) år 2023, Opal

Gustav är nervös för att hans mamma ska resa iväg med rymdraket till månen. Månen ligger 38 000 mil bort. Hans mamma ska bygga en månbas vid en stor krater som heter Shackleton och som ligger på månens sydpol. Gustav drömmer att han följer med astronauterna som åker iväg. I drömmen är astronauterna Gustavs mamma Anna, Norishige från Japan, Jessica från USA och Gustav. När de väl är ute i rymden med raketerna kan de koppla loss sig och känna viktlösheten inne i raketerna. På månen finns ingen atmosfär alls och ingen luft att andas att de behöver sina rymddräkter.

Shackleton Kratern är 21 kilometer bred och fyra kilometer djup. Det är mycket kallt i kratern. Det finns is i kratern. Astronauter i framtiden hoppas kunna smälta isen i kratern till vatten. Vattnet kan man göra syre och väte av som sedan skulle kunna användas som raketbränsle. I framtiden kanske en resa till mars skulle kunna starta från månen. När Gustav reser tillbaka till jorden blir han väckt av sin pappa. Pappa säger att de ska i väg till Florida och vinka av Gustavs mamma som ska till månen.

I slutet av boken finns lite fakta kring de rymdresor som historiskt varit till månen. I boken nämns den framtida resan som är på gång och aktuell i vår tid med raketerna Artemis med fyra astronauter.

Skönlitteratur

Juni och stjärnan, Anna Ehring Hcg (9-12 år) år 2021 Nypon förlag

Junis mamma säger att alla som dött blir en stjärna på himlen. Juni tänker att hennes pappa som inte lever längre skulle kunna se henne däruppiifrån. På kvällarna brukar Juni prata med en stjärna som blinkar lite mer än de andra. Hon tänker att det är pappa som är den stjärnan. Juni bor i närheten av ett fjäll utanför Östersund i norra delen av Sverige. Hennes mamma jobbar som sjuksköterska. När Juni fyller år det här året får hon en kattunge av sin mamma som hon vill visa pappa. Katten ska få heta Kosmos.

En dag när Juni kommer hem från skolan är hennes katt Kosmos borta. Juni frågar sin stjärna på himlen om den kan hjälpa henne att hitta Kosmos. Det händer något konstigt och himlen lysas upp i gröna och blå flammor. Det blir fler flammor i blått, grönt, rosa och lila. Det är som om himlen lyser upp hela marken, huset och gården. Då upptäcker Juni sin katt Kosmos som jagar en nattfjäril. Juni är säker på att det var hennes pappa som hjälpte henne att hitta hennes katt. I slutet av boken står det beskrivningar om fenomenet Norrsken.

Det svarta hålet: Markus och Marianas äventyr med farbror Albert, Christer Fuglesang, illustratör Johan Egerkrans,

formgivare Maria Svedberg, Hcf kapitelbok (6-9 år) år 2013, Fri Tanke

Markus och Mariana får följa med uppfinnaren farbror Albert med hans rymdraket Månlisa på ett äventyr till rymden. De ska på en resa till det svarta hålet i rymden. Farbror Albert säger att de även på resan kan åka förbi några andra saker i rymden som Voyager och neutronstjärnan. De planerar att stanna motorn någon gång så de får känna på tyngdlösheten i rymden. Markus och Mariana följer med eftersom de vet att äventyren med farbror Alberts rymdraket Månlisa brukar vara både spännande och rolig. De tar med sig musen Max som brukar vara den som räddar dem på resorna när det ibland varit lite kritiskt.

De far in med rymdraketen i det svarta hålet och hamnar tre och en halv miljarder år tillbaka i tiden. Där hittar de en slags kvantvärld och det finns en stad med en kung, drottning och folk. I slutet av boken finns det avsnitt med fakta om elektroner, protoner, elementarpartiklar och antipartiklar. Det finns fakta om kvantmekanik och kvantvärld. Vidare om tidsresor och svarta hål, rymdsonderna Voyager och Pioneer, när stjärnor dör, triangelgalaxen, tyngdlöshet, atomsönderfall, radioaktivitet, EPR-paradoxen, fermioner och bosoner osv.

Det är den svenske astronauten Christer Fuglesang som skrivit bokserien om Markus och Marianas äventyr i rymden.

Vattenvärlden: Markus och Marianas äventyr med farbror Albert, Christer Fuglesang, illustratör Johan Egerkrans, formgivare Maria Svedberg, Hcf kapitelbok (6-9 år) år 2012, Fri tanke

Markus och Mariana är på väg hem från skolan. De funderar på det som fröken pratat i skolan om teorin om att människor skulle ha sitt ursprung från fiskar. Markus och Mariana har en släkting, som de ofta besöker. Farbror Albert är uppfinnare. De tänker fråga honom om det som fröken pratat om i skolan. Deras föräldrar är inte så förtjusta i att barnen besöker farbror Albert när han tar med dem på en massa riskfyllda äventyr. Det är

inte alltid som de berättar för sina föräldrar när de har besökt honom. Farbror Albert säger att det finns spår av kvastfeningar som tros vara de första fiskarna som gav sig upp på land. Detta hände för flera hundra miljoner år sedan.

Farbror Albert tar med barnen på en upptäcktsfärd ner till det djupa havet. De åker med Farbror Alberts nya uppfinning rymdskeppet Månlisa. De planerar att leta efter oupptäckta fiskar. Hans rymdskepp Månlisa kan åka under vattnet.

När de har åkt ner till havets djup blir de med detsamma omslingrade av en jättebläckfisk. Farbror Albert lyckas snurra sig ur bläckfiskens armar med skeppet och de färdas ännu djupare ner i havet. Rymdskeppet slår i botten. Månlisa går sönder. Det kommer in vatten och Albert måste hinna täta läckorna för att de inte ska drunkna. Markus och Mariana tar på sig rymddykardräkterna och ger sig ut utanför skeppet för att ta bort bläck på skeppet. Farbror Albert stannar kvar och lagar inuti rymdskeppet. Markus och Mariana möter i havets djup några människoliknande varelser som ser ut som sjöjungfrur. De får se en vattenvärld. I slutet av boken står förklaringar till ord och olika faktakunskaper.

18 mystiska gåtor, Bengt Fredriksson, Andreas Palmaer och Elin Jonsson Hcf kapitelbok (9-12 år) år 2018 Alfabet

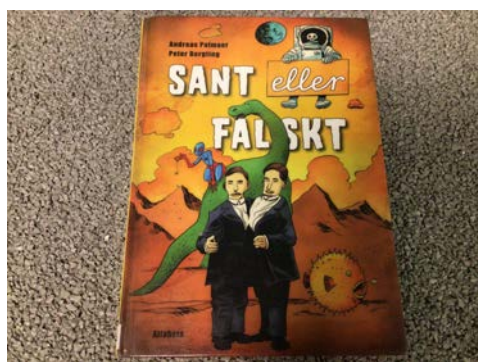
I den här boken finns korta berättelser med mer text i. Berättelserna går ut på att läsaren själv ska lista ut och lösa gåtor i historien som man sedan kan läsa svaren på. En av berättelserna handlar om rymden och det är berättelsen som heter Flaggan på månen. Gåtan i berättelsen handlar om hur det kom sig att flaggan på månen som astronauterna satte upp kunde fladdra när det inte fanns någon luft på månen? Det var därför en del trodde att månlandningen hade varit falsk. Men i svaret kan man läsa att USA:s rymdexperter hade satt en liten ståltråd på flaggan för att den skulle

kunna stå rakt ut. Och när astronauterna satte upp flaggan vickade de lite på den samtidigt.

Rymdpiloterna och Kapten Zenoks onda önskan, Magnus Ljunggren och Johanna Kristiansson Hcf kapitelbok (6-9 år) år 2019 Bonnier Carlsen

Det handlar om en rymdstation i rymden som kallades för Hajen och som hade 362 invånare. Barnen på planeten går i skolan för att lära sig att bli rymdpiloter när de blir stora. De tre barnen Kim, Max och Sam ser när ett främmande rymdskepp med små robotar bär stora rosa lådor till rymdstationen. Deras lärare Mark V berättar att i lådorna finns lasersvärd som de ska träna på i skolan under morgondagen. I en högtalare håller kapten Dubbel-Z:s assistent Zenok ett tal och säger att alla måste komma till kommandobryggan direkt. Det har hänt något förfärligt och kapten Dubbel-Z har dött. När alla är på lastbryggan säger Zenok att han tar över som kapten. Men det går inte alla med på utan väljer ut Gringa i stället som kapten. Zenok blir arg och tänker hämnas. Rymdpiloterna måste försöka stoppa Zenok för att rädda sig själva och sin planet.

Sant eller falskt, Andreas Palmaer och Peter Bergting, Hcf Kapitelbok (6-9 år) år 2013, Alfabet

I den här boken finns korta berättelser med mer text i varav en av berättelserna handlar om rymden och den första hunden i rymden. Berättelsen heter *Hunden - först i rymden*. I berättelserna får läsaren gissa om berättelsen är sann eller falsk. Svaret på frågan kommer efter berättelsen. I början vågade man inte skicka upp människor till rymden utan började med att skicka upp djur. I Ryssland skickades hunden Laika upp till rymden i rymdraket som den första varelse som varit uppe i rymden. Hunden Laika hade tidigare hittats på gatorna i Moskva. Hon fick gå igenom en intensiv träning innan hon skickades upp till rymden år 1957. I Amerika skickade man i stället upp apor för astronauter i början. I berättelsen ställs frågan om den här berättelsen är sann eller falsk?

Mera sant eller falskt, Andreas Palmaer och Peter Bergting, Hcf kapitelbok (6-9 år) år 2018 Alfabeta

Det här är en bok med mer text i och där en av berättelserna handlar om rymden i berättelsen som heter *Födelse i rymden*. I berättelserna får läsaren gissa om berättelsen är sann eller falsk. Svaret på frågan kommer efter berättelsen. I den här berättelsen handlar det om Nadia Navratilova från Ryssland som blev utvald bland tre andra astronauter att åka ut i rymden. En dag kände Nadia en spark i magen och hon var gravid. Hennes man Sergei befann sig nere på jorden. Bebisen kom att födas uppe i rymden och de andra astronauterna fick hjälpa till att förlösa barnet. Sedan kom en räddningsraket och hämtade upp Nadia och hennes son tillbaka till jorden. Är detta sant eller falskt? Det får vi reda på i boken.